

Radio-

SÄHKÖTTÄJÄ

Nykyalkaista tekniikkaa



PYE 'CAMBRIDGE'

PYE radiopuhelimet

PYE Telecommunications Ltd, maailman suurin VHF radiopuhelimien viejä ja Euroopan suurin valmistaja antaa käyttöönnne kokemuksensa, jonka se on hankkinut tuhansien PYE radiopuhelimien avulla mitä moninaisemmissa käyttötarkoituksissa ympäri maailmaa. Tästä laajasta VHF radiopuhelinvalikoimasta löytyy myös Teidän käyttöönnne soveltuva radiopuhelin.

PYE radiopuhelimia maa-

meri- ilmailu- käyttöön

JM- ja AM radiopuhelimet
Käyttövoimat: AM 7-25 W,
JM 7-60 W
Liikkuvat asemat autoihin: AM 7-25 W,
JM 15-60 W
Liikkuvat asemat maanpäällä:
AM 7 W, JM 15 W
Käyttövoimat AM 0, 75 W, JM 1,5-10 W
VHF meriradiopuhelimet: 6-, 12-, 28-
kanavaiset, JM 15-20 W
HF meriradiopuhelimet: 20 W
Lennonjohto- ja maanpäällä: 50-1000 W
HF SSB-asemat
VHF- ja SHF-linkit
115 laitteita

Maahantuojia

OY **HEDENGREN** AB
TELEOSASTO



Helsinki - Lönnrotinkatu 18 - Puh. 10 356





Hyvän sään aikana

...on vakavalturva järjestettävä
nän maalla kuin merelläkin. Suo-
men Meri antaa omaisuudelleen
töyden suojan.



SUOMEN MERI

Suoritamme laivoissa kaikkia
radio- ja sähkölaitteiden huolto-
ja korjaustöitä.

Kotkan Sähköpaja Oy

Kotka, Keskuskatu 9
Puh. 12 417, klo 17 jälkeen 12 418

Oy EVOX Ab

Virkkala, puh. 41 66
Helsinki 912 - 41 66

KONDENSAATTORITEHDAS

Visi-Radio Oy

Kotka, Keskuskatu 26, puh. 13770

Suomen suurimman vientisataman
ainoa tutka- ja radioerikoishuolto

WASA REDERI Ab

S/S Dorine S/S Korsholm
S/S Tottesund S/S Wasaland

Radiosähköttäjä

N:o 3 1964 Kansainvälisten radiosähköttäjäien äänenkannattaja

Kesäkuu Julkaisija: Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y., H:ki

15. vuosikerta Pää- ja vastaava toimittaja A. Sinkkonen

("Radiolennätin" 1930-31 - "Radio OH" 1932-49 - "Radiosähköttäjä" 1950-)

ONKO TOINEN PAREMPI KUIN TOINEN

Liiton tietoon on tullut ihmeellinen tapahtuma: radiosähköttäjä ei ole otettu laivaan koska hänellä on ollut ensimmäisen luokan radiosähköttäjänsä todistus! Perusteluina on mainittu, että kyseinen yhtiö ei katso tarpeelliseksi maksaa todistuksen edellyttämää 5 %:lla korotettua palkkaa! Olemme hämmästyneitä, sillä kaikkialla muualla joudumme toteamaan, että palkka maksetaan työhön pystyvyydestä ja siltä pohjalta myös työntekijöitä valitaan. Tapahtuneesta on oltu yhteydessä kaikkiin osallisiin. Uskoen, että kyseessä on ollut inhimillinen erehdyslaskelmointi tai "mielenhäiriö", emme tässä puutu yksityiskohtiin enemmälti.

Aikaisempina vuosina jotkut työnantajat pyrkivät syrjimään korkeampaa palkkaa saavia vanhempia ja kokeneempia sähköttäjiä. Ne ajat ovat kuitenkin jo takana päin. Samoin arvelemme nyt tapahtuneen jäävän erikoistapauksena radiosähköttäjäien historian lehdille. On selvää, että Liitto nyt niinkuin aikaisemminkin tarvittaessa tulee ryhtymään riittävän voimakkaisiin toimenpiteisiin.

Asiallisesti ja järkipäisesti sekä pitkäjännitteisesti johdetut varustamot ovat aina antaneet täyden arvon ammattitaidolle ja halunneet myös sitä käyttää varustamonsa hyväksi. Mikäli työnantaja puolen "yrittäjämieli" ei näitä koettuja menetelmiä halua soveltaa vaan saattaa jonkun jäsenistämme vastaavaan tilanteeseen, tulee radiosähköttäjänsä heti ottaa yhteys Liittoon tilanteen nopeaksi selvittämiseksi.

Riittäviä perusteluja todella löytyy "toisen" paremmuudesta, mutta jätämme selvittelyn tältä erää.

*

Kuten lukijamme havaitsee, on käsillä olevassa numerossa annettu merkittävä palstatila "otteelle Huoltoneuvoston toimintakertomuksesta vuodelta 1963". Kun kyseisistä asioista on ollut aikaisemmin vain välähdyksenomaisia esityksiä — ja nekin enimmäkseen urheilun alalta — katsoimme nyt ajan tulleen laajempaan vaikkakin tiivisteltyyn esitykseen monitahoisuuden selvittämiseksi. Täältä maista käsin asiaa tarkastellen saa luetusta sen käsityksen, että viimeisten viiden vuoden sisälle sopii valtava kehityskulku merenkulkijan saattamisessa lähemmäksi maissa työskentelevien olosuhteita ja elämänmahdollisuuksia. — Toivomme hyvää jatkoa Huoltoneuvoston toiminnalle.

Olemme saaneet käyttöömmä myös Yleisradion merimiesohjelmatoimikunnan pöytäkirjan viime kevättalvelta. Kun emme sitä tässä julkaise, pidämme asiallisena mainita eräistä siinä esille tulleista suunnitelmista. Pöytäkirjasta ilmenee nim. tehdyn ehdotuksia vuoden 1964 kevät- ja kesäkautta varten. Ehdotettiin mm. terveydenhoidollisten kysymysten entistä tehokkaampaa käsittelyä. Vuonna 1923 ilmestyneen Pihl-Thermannin lääkärinkirjasta "Terveys- ja sairaanhoito aluksilla" tilalle ilmoitettiin keväällä valmistuvan uusi merimiesten lääkärinkirja, jota voitaisiin esitellä merimiesohjelmassa. Erikoisesti pyydettiin koskettelemaan tupakan vahingollista vaikutusta ja trooppisten seutujen tauteja. — Tähän lisäksiimme puolestamme alkoholia ja olutta si-
vuavat pulmat. — Esitettiin myös ohjelmasarjaa "automatisointi ja merenkulku" ajankohtaisena ohjelmistoon otettavaksi. — Lähetyksen aikamuutokset ovatkin jo varmaan kaikkien tiedossa.

Hyvää kesälomaa ja hyviä kesälomamatkoja.

Ote Kauppalaivaston Huoltoneuvosto — Handelsflottans Valfärdsråd r.y:n toimintakertomuksesta vuodelta 1963

Kauppaneuvos Rakel Wihurin myötävaikutuksesta oli Kauppalaivaston huoltoneuvostolla mahdollisuus hankkia edullisesti uusi Volkswagen pikkubussi. Autoa on käytetty pääasiallisesti vaihtokirjastojen kuljetuksiin ym.

Pohjoismainen yhteistyö

Yhteistyö pohjoismaisten huoltoneuvostojen välillä on ollut hyvä.

Pohjoismaisen merimiesurheilun edustajat kokoontuivat Bergen'issä 3—5. 2 ja Helsingissä 20—21. 10.

Toiminta ulkomailla:

Koska meillä ei ole ulkomailla omia huoltosihteereitä, on huoltotyö siellä saanut paljon apua merimieslähetyseurojen edustajilta ja muiden pohjoismaiden sikäläisiltä huoltosihteereiltä.

Toimistomme on ollut ahkerassa kirjeenvaihdossa merenkulkijoiden kanssa ääninauhahuoltoa, seuratoimintaa, opiskelua, urheilua ym. koskevilla asioilla. Myös henkilökohtainen kosketus on ollut merkityksellistä huoltotoiminnalle.

Toiminta kotimaassa:

Kotka

Kotkan asiamiehen työhön on kuulunut säännölliset käynnit niin koti- kuin ulkomaisissa laivoissa, opinto- ja urheiluaineiston jakaminen merimiehille, keskustelut, urheilu- ja opintokerhojen perustaminen, neuvonta ym. Asiamiehen käytössä on ollut toimistohuone. Kertomusvuoden aikana on pelattu 87 jalkapallo-ottelua, 9 maailmansarjaottelua sekä järjestetty 31 urheilukilpailua. Myös Karhulassa on Kotkan asiamies järjestänyt 1 ja Haminassa 8 urheilukilpailua. Merenkulkijoilla on ollut mahdollisuus pöytätennis- ja muiden urheiluvälineiden käyttöön.

Turku

Lokakuun 10 päivänä pidettiin Turun sataman huoltorakennuksessa kokous, jossa keskusteltiin urheilukentän rakentamisesta Turussa vieraileville merenkulkijoille sekä satamassa työskenteleville ammattiryhmille. Kokouksessa oli edustettuina Merimies-Unionin, Satama-alantöntyöntekijäin, tullilaitoksen urheilukerhon, sataman huoltohenkilökunnan, paikallisen merimieslähetyseuran ja Kauppalaivaston huoltoneuvoston edustajia sekä sataman sosiaalipäällikkö. Yllämainittu asia päätettiin esittää kaupunginhallitukselle.

Oulu

Huoltoneuvosto on tukenut 300 markalla Suomen Merimieslähetyseuran Toppilan lukusalin TV-kassaa.

Muissa suomalaisissa satamissa ovat Merimies-Unionin asiamiehet ja Suomen Merimieslähetyseuran edustajat tehneet vapaaehtoista työtä merimiesten huoltotyön hyväksi.

Opintotoiminta

Merenkulkijoille on edelleenkin ollut erittäin edullista opiskella huoltoneuvoston välityksellä, sillä toimintavuoden aikana on kirje- ja levykursseista annettu 20 % alennus.

Seuraavia kirje- ja levykursseja on välitetty laivoihin (yht.): Englanti 56, Espanja 9, Ruotsi 15, Saksa 11, Ranska 7, Venäjä 3, Italia 2, Japani 1, Amerik. engl. 1, Suomi 1, Valm. k. tekn. k. lyhyt 10, Valm. k. tekn. k. laajempi 2, Työteknill. koulu 1, Heikkov.tekn. kurssi 1, Talonmiehen kurssi 1, Keskikoulu 4, Kansakoulu 1, Kauppaopisto 2, Radiohuolt. kurssi 1, Konealan työnjoht. 1, Dieselmoottorit 1, Keskik. englanti 1, Aritmetik 3, Eng. snabbkurs för telegrafister 1, Laskento 1, Valmentava kurssi työvään akatemiaan 1, Käytännön sähköoppi 1, Veneenkulj. kurssi 1, Käsialan harjoitus 1, Musiikkioppi 1, Tekn. matematiikka 1, Keskik. algebra 1, Keskik. geometria 1, Keskik. matematiikka 1, Mellansk. matematik 1, Emäntäkurssi 1, ABC-piirustuskurssi 4, Opintokerhot (levykurssit) 48, Opintokerhot (kirjat) 85.

English for Seamen

Huoltoneuvosto on lunastanut maisteri Lasse Lindström'in laatiman "English for Seamen" englanninkielisen kurssin nauhoitusta varten. Nauhojen kopioinnin suorittaa Sähkökytkin Oy, Helsinki.

Opintokerhotoiminta laivoissa

Huoltoneuvosto on lainannut laivoihin, joissa vähintään 3 henkilöä muodostaa opintokerhon, 10 levysoitinta ja 48 levykursssia sekä 85 oppikirjaa, seuraavasti:

Levykursseja: Englanti, Espanja, Ruotsi, Saksa, Ranska, Venäjä.

Kirjoja kerhoille: Englanti, Espanja, Ruotsi, Saksa, Ranska, Venäjä.

Opintokerhotoiminta laivoissa on edistynyt seuraavalla tavalla:

v 1962 perustettiin 13 kerhoa

v 1963 " 38 "

Yhteensä 51 kerhoa

10:ssä laivakerhossa on huoltoneuvoston lainaamia levysoittimia.

Opiskelutoiminnasta pidetään laivoissa päiväkirjaa, mihin merkitään opiskelijoiden lukumäärä ja oppituntimäärät. Kerhojen esimiehet ovat ilmoittaneet huoltoneuvostolle opiskelun edistymisestä ja myös toimitsijat ovat tarkkailleet näitä

asioita. Pidetyistä päiväkirjoista on ilmennyt, että kerhoissa on opiskeltu ahkerasti. Samoin on todettu, että tämä toimintamuoto on mielihyvin otettu vastaan laivaväen keskuudessa.

Muutamissa suomalaisissa laivoissa harjoitetaan järjestettyä kerhotoimintaa puheenjohtajineen, sihteereineen ja rahastonhoitajineen. Miehistö maksaa määrätyn jäsenmaksun kuukaudessa, joilla varoilla tarpeen mukaan hankitaan tavoitteena oleva esine esimerkiksi TV, projektori, filmejä, levyjä, kirjoja, urheiluvälineitä ym ja järjestetään yhteisiä sightseeingmatkoja.

Muissa pohjoismaissa on järjestetty laivakerhotoimintaa jo hyvin laaja ja meillä Suomessakin olisi suotavaa, että laivoissa tehtäisiin aloitteita tämän toiminnan edistämiseksi. Varsinkin pitkällä matkoilla on kerhotoimintaa välttämätöntä, sillä yhteisvoimin voidaan keksiä mitä hauskimpia keinoja viettää vapaa-aikaa. Huoltoneuvoston osa tässä toiminnassa on ollut toimia yhdyssiteenä laivakerhojen välillä Tiedotuslehden välityksellä. Hyvät ideat, hyvät toimintamuodot eivät näinollen ole menneet hukkaan.

Askartelutoiminta

Askartelunäyttely ja -kilpailu

Heti vuoden alussa julistettiin aktiivi- ja entisille merenkulkijoille harrastuskilpailu ja -näyttely. Kilpailuesineet oli lähetettävä huoltoneuvoston toimistoon 31. 8. 63 mennessä. Palkintolautakunta kokoontui 3 ja 5. 9, jolloin suoritettiin kilpailuesineiden arvostelu ja palkintojen jako. Rahapalkintoina jaettiin yhteensä 880:— ja sen lisäksi 28 kunniakirjaa. Kilpailuun oli lähetetty 109 esinettä, jotka jakaantuivat eri ryhmiin seuraavasti:

Taide	38 työtä
valokuvaus	35 valokuvaa
kätevyystyöt	36 työtä
yhteensä	109 esinettä

Navigare 63

Navigare 63 Meren näyttelyyn Messuhallissa oli varattu 35 m² näyttelytilaa.

"Pamir"

Parkkilaiva "Pamirin" rakennusohjeet on käännetty englanninkielestä ruotsinkielelle.

"Harrasta valokuvausta"

Tänä vuonna on kustannettu Pekka Kinnarin laatima valokuvausopas "Harrasta valokuvausta", jota jaetaan laivakirjastojen mukana laivoihin ja myydään 1:— hintaan kappaleelta.

Sightseeingmatkoja

Huoltoneuvosto on kertomusvuoden aikana järjestänyt ja kustantanut useita kiertomatkoja Hel-

singistä ja Kotkasta Vierumäen Urheiluopistolle, Merimies-Unionin lomakodista Suittilasta Tammissaareen ja Raaseporin linnanraunioille sekä Navigare 63 näyttelyyn.

Opaskartta

Toiminnanjohtaja ja taiteilija Nils Granberg ovat laatineet "Helsingin opaskartta merimiehille", joka aiotaan painattaa heti vuoden 1964 alussa.

Elokuvapalvelu

Huoltoneuvostolla on kolme omaa filmiä ja se lainaa myös elokuvia Valtakunnan Urheiluliiton filmipalvelusta, Yhdysvaltain tiedotusosastolta sekä elokuvavuokraamoilta.

Elokuvia on esitetty Suomen Merimieslähetysseuran uudessa lukusalissa Helsingissä ja Kotkassa merimiesten lukusalissa. Näissä filmitilaisuuksissa on ollut runsas määrä osanottajia.

Viihdytystoiminta

Vanhojen perinteiden mukaan järjestettiin Helsingissä joulujuhla merenkulkijoille ja heidän perheilleen. Juhlaan otti osaa yli 500 henkilöä, joiden joukossa oli myös ulkomaalaisia merenkulkijoita. Myös Kotkassa ja Mäntyluodossa järjestettiin joulujuhlia yhdessä merimies- ja ahtausjärjestöjen kanssa. Kemissä toimivalle "Merimiesten Ystävät" nimiselle järjestölle annettiin rahallista tukea.

Ääninauhapalvelu

Ääninauhoja, joissa on 2 tunnin ajanvietto-ohjelma, koottu Yleisradion ohjelmasta, on lähetetty kolmen viikon väliajoin merimieslähetysasemille ja tilaajille laivoihin. Tämä palvelumuoto on maksuton.

Tiedotuslehden julkaiseminen

Tämän pienen lehden pyrkimyksenä on ollut saada aikaan kirjallista yhteistyötä laivaväen ja toimituksen välillä. Lehden levikki on ollut 2500 kpl ja sitä on jaettu maksutta laivoihin (joukkoristisidemenetelmällä), järjestöille, kaupungin kirjastoille ym.

Kirjastotoiminta

Laivakirjastotoimintaa on jatkettu edellisenä vuonna hyväksytyn toimintasuunnitelman mukaan. Laivakirjastoja on voitu toimittaa laivoihin kysyntää vastaavasti. Kirjastonhoitajana on toiminut Kauko Hänninen.

Kirjapalvelu

Merenkulkijoilla on ollut mahdollisuus huoltoneuvoston kautta ostaa itselleen kirjoja, jotka on lähetetty postimaksutta tilaajille.

Kuluneen vuoden aikana lähetettiin 36 kirjalahetystä laivoihin, pääasiallisesti ulkomaille.

Urheilutoiminta

Urheilujaoston kokouksia on pidetty neljä kertaa kertomusvuonna. Huoltoneuvoston järjestämien kilpailujen kilpailuaika oli 1. 1—31. 12. 63.

Käyttäkää

KUKKAPALVELUAMME

KAPTEENI LARSEN, VALAANPYYTÄJÄ

Kapteeni Carl Anton Larsen oli merkillinen mies. Vaikka olikin vanha merikarhu, hänen mielensä oli altis uudelle ja paremmalle vastoin yleistä merimiesten tapaa. Hän ei suinkaan hyväksynyt sitä käsityskantaa, että kaikki olisi ollut merellä jo keksittyä ja toimeenpantu parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi hän oli henkeen ja vereen valasmies. Muu merenkulku hänestä oli vain enemmän tai vähemmän välttämätöntä pahaa, josta selvittiin parhaiten ottamalla käyttöön uusia ja parempia menettelytapoja.

Pohjoiset meret olivat olleet kapteeni Larsenin luonnollisia metsästysmaita, mutta kun siellä seikkaili tavattomat määrät muitakin valaanpyytäjiä, alkoi veden vilja hiljalleen käydä vähiin. Nimenomaan viime vuosisadan loppupuolella, jolloin käytäntöön oli tullut harppuunatykki, oli pohjoinen valaskanta huolestuttavasti harvennut.

No, mikäpäsi siinä. Ellei ollut valaita pohjoisessa, oli niitä kuulemma etelässä sitäkin viljemmin. Luonnollista siis oli, että lähdettiin sinne.

Kun kapteeni Larsen vei etelään varsin modernin teräksisen valaskeittämön, Sir James Clarc Rossin vuosina 1923—24, oli se monessa suhteessa aivan uudenlainen matka. Ensinnäkään koskaan ennen ei kenenkään päähän ollut pälkähtänyt yrittää teräslaivalla läpi eteläisten ahtojäiden.

Larsen oli syntynyt merikapteenin poikana Sandefjordissa, Norjassa. Silloin, niinkuin nykyisinkin puolet Norjan miehistä saa elatuksensa tavalla tai toisella merestä ja suvun perinteiden mukaisesti nuori — todella hyvin nuori — Carl jo yhdeksänuotiaana lähti ensimmäisen kerran merille pienessä parkissa. Noina varhaisina vuosina hän kuitenkin oli merellä vain kesät ja asui talvet kotona ja kävi koulua. Hän sai oppia merenkulun kovuuden isänsä aluksilla ja kun sitten oli aika ajatella korkeampaa koulunkäyntiä, oli vain yksi ainoa mahdollisuus — merikoulu. Siinä ohessa hän omin päin opetteli englantia ja espanjaa. Kahdeksantoista vuotiaana hän selvisi merikoulusta taskusaan valtameriperämiehen kirja.

Tuolloin oli kuitenkin merenkulussa lamakausi ja varsinkin meripäälystön oli varsin vaikea saada paikkoja. Larsen ei tuosta hätkähtänyt eikä jäänyt haikailemaan. Kun ei kerran muuksi päässyt, hän otti vastaan vapaanaolevan kokin paikan. Ja vaikka hän ei suinkaan aikonut viettää loppuikänsä laivalieden ääressä, hän kuitenkin sangen terveesti päätteli, että eihän oppi ojaan kaada ja opetteli

kokin hommat niin hyvin kuin taisi. Eikä hän hassumpi kokki ollutkaan.

Kokkinaolo ei kuitenkaan kestänyt kauan. Ennen pitkää Larsen onnistui pääsemään suureen purjealukseen toiseksi perämieheksi ja aikaa myöten hänestä tuli ensimmäinen. Nyt hän oli korkein herra laivassa kapteenin jälkeen eikä vielä ollut täyttänyt kahtakymmentään. Alus oli Larvikiläinen Hoppet. Purjehdittuaan tarpeellisen ajan Hoppetissa, Larsen kävi viimeisen merikoulukursinsa ja nyt hänellä oli merikapteenin kirja ja mies oli valmis ottamaan vastaan laivan päällikkyyden — millaisen laivan tahansa ja minne tahansa purjehtivan. Kaksikymmentäyksivuotias kapteeni. Tuota pikaa hän osti osuuden eräässä vanhassa purjealuksessa, Fredenissä, meni naimisiin — eikä elänyt onnellisena elämänsä loppuun asti. Hänellä oli täysi tietäminen, sillä Freden viittä vaille haaksirikkoutui heti ensimmäisellä matkallaan hänen komennossaan.

Mutta ajat olivat huonot. Korjatulle Fredenille ei ollut lasteja. Larsen ei jäänyt taaskaan ahmis-telemään. Hän varusti aluksen sopivaan kuntoon ja lähti pohjoiseen pyydystämään pullonokkavalaita. Ja tämä olikin hänen ensimmäinen kokemuksensa valasalalla.

Valaanpyynti on parhaimmillaankin rankkaa työtä, joka hyvin nopeasti vie tavalliselta mieheltä sisun kaulaan. Työtä on tehtävä enemmän kuin jak-saa ja alituisen oltava alttiina jääkylmälle ilmalle ja vielä jäätävämmälle vedelle, märkänä viikkokausia yhteen menoon. Sitä ei kestä kuin teräksinen terveys.

Larsenia onnisti. Hän palasi täysin lastein ja teki vielä uusia yhtä tuottoisia matkoja. Freden ei ollut mikään uudenaikainen valasalus, päinvastoin, hyvinkin vanhanaikainen ja epäkäytännöllinen. Harppuunatykki oli kallis laitos eikä siihen ollut varaa.

Vuonna 1885 hän sai ensimmäisen uudenaikaisen valaslaivansa, Fortunan ja onni seurasi häntä. Seuraava alus oli Jason ja sillä Larsen lähti etelään vuonna 1892. Lähtö tapahtui ilman suuria seremonioita ja matka alas sujui hyvin. Jason oli tukeva laiva, jossa oli jonkinlainen höyrykoneen tapainenkin apukoneena, se oli nimenomaan vahvistettu jäissäkulkua silmälläpitäen. Larsenin mieliteen mukaan ahtojäät olisivat kesäaikana hauraita ja koska kerran valaat pääsivät niiden läpi, tottakai silloin myös laiva. Olihan aluksen teräslaita sentään huomattavasti lujempaa ainetta kuin valaan kuono ja selkä.

SPARKS BY SPARKS

Ahtojää oli kuitenkin tavattoman lujaa ja sinä vuonna kesäaurinko epätavallisen voimaton. Jason pusertui jäihin useaan kertaan ja pyyntiveneiden hinaaminen oli vaikeata. Kiinni juututtiin useaan otteeseen ja kerran oli jopa sahattava alus irti jäältä, mitä toimitusta ihaillemaan kerääntyi joukko lystikkäännäköisiä pingviinejä.

Kun oli päästy jäiden läpi avoveteen, havaittiin, että valaita ei ollutkaan. Nekään eivät selvinneet ahtojäistä. Larsen ei hätäillyt, sillä hän tiesi, että aikanaan asia korjaantuisi. Tai ainakin hän luuli tietävänsä. Sillä loppujen lopuksi osoittautui se pyyntikausi huonoksi. Ilmat olivat huonot, pyyntikausi oli huono. Joskus tuollaisia kausia esiintyy, mutta yleensä olosuhteet etelässä ovat melkoisen hyvät ja pyynti tuottaa tuloksia. Kolme kuukautta Larsen viipyi siellä ja saalisti ne valaat, joita ilmaantui näköpiiriin, mutta tulos jäi vain noin puoleksi tavallisesta.

Vaikka odotukset olivat pettäneetkin, Larsen oli sitä mieltä, että etelässä olivat loistavat saalistusmaat. Kun hänen norjalaiset yhtiökumppaninsa eivät enää useiden epäonnistumisien jälkeen olleet halukkaita sijoittamaan varojaan yritykseen, matkusti Larsen Argentiinaan ja sai siellä pystyyn yrityksen. Rahat olivat argentiinalaisten, mutta laivat ja miehet olivat norjalaisia. Tämä yhtiö on muuten yhä vieläkin pystyssä ja toimii erinomaisen hyvällä menestyksellä.

Larsen ei suinkaan ollut napamailla mikään ensireissun poika. Hän oli ollut mukana useallakin vaikealla matkalla, muiden muassa Nordenskjöld oli hänen hyvä tuttavansa. Tämän kuulun napatutkijan matkassa Larsen oli ollut Antarctic-nimisellä tutkimuslaivalla, joka Weddellin merellä juutui ahtojäihin ja jauhautui niissä pirstaleiksi. Tällöin Larsen kirjoitti muistiinpanoihinsa: "Laiva on mennyt, mutta katsotaanpa, kuka lopuksi pitemmän korren vetää, jää vai mies. Se käsi, joka meitä on tähän asti varjellut, ei varmasti vastaisuudessaakaan hellitä meistä otettaan." Hän johti miehistönsä jään yli Paulet saarelle, mistä heitä etsimään lähtenyt argentiinalainen alus, Uruguay heidät poimi.

Larsenin usko eteläisten valasvesien rikkauteen osoittautui aikaa myöten oikeaksi. Jo hänen toinen matkansa alas oli erittäin tuottoisa ja hän palasi mukanaan laivanlasti parhaan laatuista valasöljyä. Pyyntimatkan ajan oli sää mitä parhain ja valaita oli laumoittain. Sillä matkalla rikastui jokainen, kapteeni Larsen, harppuunamiehet ja aluksen muumiehistö. Ja tietenkin yhtiön osakkeenomistajat hieroivat tyytyväisinä käsiään yhteen.

Larsen itse ei saanut kuitenkaan menestyksestään koskaan nauttia. Hän kuoli matkalla. Mutta hänen päivätyönsä olikin tehty valmiiksi. Ennen kuolemaansa hän oli esittänyt idean, että siihen asti ainoa autuaaksitekevä menetelmä, valaiden harppuunominen veneistä ja ennen kaikkea niiden paloittelu vedessä emälaivan sivulla tuulessa ja hyytävän kylmässä vedessä ei ollut paras mahdollinen niinkuin ei sekään, että varsinainen paloittelu suoritettiin maissa olevalla valasasemalla. Larsen näki mielikuvituksessaan suuren aluksen, jonka kannelle pyydystetyt valaat vedettäisiin ja siellä toimitettaisiin kaikki tuo vaivalloinen ja aikaavievä työ kaikessa rauhassa. Ensimmäinen tällainen

Tervehdys teille, oi vastaleivotut Titarit.

Liittomme hallituksen järjestämässä evästys- ja informatiivisuusudessa teitä monin tavoin neuvottiin ja valistettiin edessänne olevien tehtävien sekä velvollisuuksienne suhteen. Ja tietystikin te painotte kaikki kalliit sanat visusti visuihin päihinne? Well, niin pitikin, sillä käsitittehän ilman muuta — sanomattakin, että hyvät neuvot ja vihjeet ovat vielä tänäkin päivänä kullan arvoiset. Joo —.

Sallinette meidänkin avata suomme näin jälkikäteen, koska yritämme tarita sanamme kaikinpuoliseksi parhaaksenne? Tavallisella vesikenttämiehellä on aina käytännön antamaa kokemusta takanaan — elikä juuri sitä, mitä teillä ei ole. No, mitäpä tuosta, siirtykäämme sensijaan asioihin.

Ensimmäiseksi neuvomme teitä muistamaan asemanne. Sekä radioasemanne että asemanne laivayhteiskunnassa. Edellisen muistaminen on teille erittäin helppoa, koska se alituisesti on silmienne edessä. Ja se aiheuttaa teille alituista huolta, koska ette ehdi sitä hyvästäkään halustanne huolimatta huoltamaan. Monenmoiset muut tehtävät kun vie-

uudenaikainen valaskeittäjä rakennettiin erästä öljytankista, jonka keulaan leikattiin suuri aukko valaan hinaamiseksi kannelle. Alus sai nimekseen C. A. Larsen.

Tämä Larsenin idea pani alulle modernin valaanpyynnin, joka itse asiassa on suurteollisuutta. Maissaolevia tukikohtia ei enää tarvita ja valasveneiden tilalle ovat astuneet harppuunatykillä varustetut pyyntialukset. Varsinainen valaslaiva seuraa pyyntialuksia avomerellä ja toimittaa vain saaliin jalostamisen.

Menetelmä on niin tehokas, että on ollut ryhdyttävä rajoittamaan pyyntiä jopa lakiteitse. Nykyisin saadaan vuosittain pyytää vain 16000 sini-valasta. Jos pyyntiä tästä tehostetaan, valaskanta vähenee niin paljon, että pyynti käy kannattamattomaksi. Nykyinen valaanpyynti käyttää hyväkseen kaikkia nykyajan teknillisiä apuvälineitä. Helikopterit etsiskelevät valaita, vedenalaiset televisiokamerat näyttävät, miten työ edistyy, meteorologiset laitteet ilmoittavat erehtymättömästi sään muutokset. Emälaivat ovat suunnattoman suuria, mm Balaena kerrassaan 21000 tonninen. Se onkin itse asiassa tehdas, jossa työskentelee satoja ihmisiä yötä päivää.

Mutta ilman kapteeni Carl Larsenia oltaisiin melkoisella varmuudella vasta puolitiessä kaikesta tästä. Kivi Sandefjordin hautausmaalla osoittaa, missä lepää hyvin tehdyn työn jälkeen valasmiehistä kenties kaikkein suurin, Carl Anton Larsen.

"Antti"

vät aikanne. — Toisen asemanne muistaminen sensijaan tuottaa teille vaikeuksia, koska se ei ole näkyvissä. Eikä kukaan laivassa teille sitä selitä, ei varmastikaan. Saatikka sitten, että avittaisi teitä tähän asemaan asettumaan. Ei, vaan asemaan päinvastoin pyritään horjuttamaan. Laivayhteiskunnassa nimittäin yhteiskunnan jäsenet tuntevat aivan erityistä kiinnostusta jokaisen laivaan astuneen alokkaan suhteen. Tämän kiinnostuksen tunnette nahoissanne jo ensi päivinä, ja se panee väliin pintanne kihelmöimään.

Tarkoitamme, että teidän tulee ainakin yrittää muistaa myöskin asemanne laivan päällystön jäsenenä. Ja sen jatkoksi velvollisuutenne tätäkin asemaan kohtaan. Teitä on kohtalon oikusta kohdannut epätavallinen elikä tavaton onnenpotkaus — suoraan koulupojan (ja koulutyön) tassuista olette ponnahtaneet upseeriasemaan. Ihmekös sitten, että äkillinen, jyrkkä ylennys ylittää ymmärryksenne, missä sivumennen sanoen ei monessaakaan tapauksessa ole kehumista?

Kaikesta huolimatta, upseeriasemassa olette olmassa, ja sillä hyvä. Siihen teidän tulee yrittää asettua, olipa se kuinka vaikeata hyvänsä, ja tuntuipa se kuinka vastenmieliseltä tahansa. Sellaistakin elämän meno saattaa olla. Ihan erityisesti tässä yhteydessä tähdennämme: Ainoastaan asemanne sekä sen asettamat velvollisuudet muistakaa. Älkää missään nimessä yrittäkö ylentää itseänne, jottei teille alettaisi hirnahdella. Olkaa sensijaan vaatimattomalla arvokkuudella se, mikä teillä on oikeus sekä velvollisuuskin olla. Monenmoinen itseponkitys kukoistaa merelläkin, ja kenties aivan erikoisesti juuri siellä. Ei teidän pitkäänkään tarvitse ympärillenne tähyillä, kun sen havaitsette. Ennen vanhaan, jolloin vielä pullistuvia purjeitakin valtamerillä nähtiin, laivassa löytyi ainoastaan yksi ainoa päällikkö. Nyt sensijaan löytyy toinenkin, konepuolen esimies ja johtaja eli konepäällikkö. Eikä siinä kyllin, noin epävirallisesti puhutaan talouspuolen päälliköstä. Kehitys on mennyt eteenpäin merelläkin, perisuomalainen päällikköhenki vallannut uusia tukikohtia laivayhteiskunnissakin. Sydämeistämme toivomme, me, ettei kolmatta eikä neljättä päällikköä laivaan ilmesty, sillä kahdessa jo on riittävästi. Mikähän valtataistelu ja sekasotku syntyisikään, jos näyttämölle astuisivat vielä talous- ja radiopäällikkö? Pelottaa ajatellakin —.

Taisimme taas, pahan tapamme mukaisesti, poiketa asiasta? — Tarkoituksemme oli tähdentää, että hyljätäkää kaikkinaisen itseponkitys heti alkutuimaan. Jollei teistä itsestänne mitään sellaista löydy, mikä persoonaanne ja asemaan pönkittää, tyytykää olemaan se, mikä olette. Se on aina viisainta.

Laivayhteiskunnan erikoislaatuisuudesta johtuen joudutte oikeaan juoruilun ja juonittelun pesään. Saatatte jopa ällistyä ympäristönne pahuutta ja siinä ohessa sortua kuvittelemaan olevanne itse muita parempi. Elämän meno ympärillänne on värikästä ja voimallista, havaitsette joutuneenne elämän väkeviin pyörteisiin. Kaikki mahdolliset inhimilliset puutokset, viat, erehdykset ja synnit näytettyvät silmiinne edessä. Ja tässä rämeikössä teidän tulee muistaa molemmat asemanne ynnä yrittää toimia niiden parhaaksi. Urakkanne on valtaavan vaikea, mutta te onnistutte, jos kaikella tar-

OTTEITA

MERIMIESELÄKEKASSAN

HALLITUKSEN TOIMINTA-

KERTOMUKSESTA VUODELTA 1963

Merimieseläkekassan kahdeksantena toimintavuotena kokoontui eläkekassan valtuuskunta varsinaiseen kokoukseensa huhtikuun 24 päivänä 1963, jolloin käsiteltiin merimieseläkelain 44 §:ssä mainitut, valtuuskunnan varsinaiselle kokoukselle kuuluvat asiat. Valtuuskunta kokoontui ylimääräiseen kokoukseen joulukuun 27 päivänä 1963, jolloin hyväksyttiin eläkekassan hallituksen esitys alkaneiden eläkkeiden korottamisesta.

Vakuutusmaksun määräämisperusteet pysyivät ennallaan ja vuoden 1963 vakuutusmaksut olivat 4.053.195,04 markkaa.

Kertomusvuoden aikana vastaanotettiin 133 eläkehakemusta, joiden käsittely, edelliseltä vuodelta siirtyneet hakemukset mukaan lukien, jakaantui seuraavasti:

Päätös annettu v. 1963

	Siirtynyt v:ltä 1962	Myönnetty	Eväty	Yht.	Siirtynyt v:lle 1964
Vanhuuseläkkeet	1	31	3	34	3
Työkyvyttömyyseläkkeet	23	50	5	55	22
Perhe-eläkkeet	1	26	7	33	3
Yhteensä	25	107	15	122	28

Vuoden aikana kuoli 9 vanhuuseläkkeensaajaa ja 4 työkyvyttömyyseläkkeensaajaa ja 11 työkyvyttömyyseläkkeensaajaa parantui. Kun lisäksi eräät työkyvyttömyyseläkkeensaajat saavuttivat vanhuuseläkkeen, oli vuoden lopussa voimassa 197 vanhuuseläkettä ja 128 työkyvyttömyyseläkettä. Perhe-eläkettä sai 72 kuolemantapauksen johdosta 67 leskeä ja 35 lasta sekä 7 täysorpoa. Eläkkeitä oli siten voimassa kaikkiaan 397 kpl.

mollanne ja äyllänne yritätte. Olette itseasiassa kokeneet etuoikeuden päästä tarkastelemaan maailmaa ihmisineen, jotka erilaisuudestaan huolimatta ovat aivan samanlaisia kuin te itsekkin, joka olette hyvässä heikko, ja pahassa väkevä. Olette joutuneet taistoon, minkä pelkkä tyydyttävä kestäminen on suuri voitto teille. Ja vihdoin — te olette joutuneet merelle, missä teistäkin saattaa, jos itse oivallatte vakavasti yrittää, kasvaa merimies isolla ämmällä.

Urhokkaaseen yritykseen teitä yllyttäen toivomme me sekä kaikki muutkin laivatitarit rinnallemme teidät tervetulleiksi jaloön joukkoomme.

PALKANKOROTUKSET LÄPI EDUSKUNNASSA

Virkamiespalkkausten keskitettyyn järjestelyyn vv. 1964—65 sisältyvät virkamiespalkkojen yleiskorotukset sekä indeksikorotukset hyväksyttiin 22. 5. kolmannessa ja lopullisessa käsittelyssä eduskunnassa. Laki on vahvistettu 29. 5.

Eduskunnan päätös merkitsee virkamiesten palkkojen korottamista 6 % vuoden 1964 alusta ja 3,8 % vuoden 1965 alusta lukien sekä elinkustannusten nousun korvauksena 3,1 %, kuitenkin vähintään 17 mk indeksin saavutettua pisteluvun 164 (maaliskuun alusta alkaen) ja sama korotus indeksin noustua pisteeseen 171. Kun indeksi nousee pistelukuun 182 korotetaan palkkoja 4,1 %:lla, kuitenkin vähintään 25 mk:lla. — Korotetut palkat (6 % + 3,1 %) on sopimuksen mukaan maksettava 1. 6. 1964 alkaen. Takamaksut (6% 1. 1.—28. 2. väliseltä ajalta sekä sen lisäksi 3,1 %, vähintään 17 mk 1. 3.—31. 5. väliseltä ajalta) maksetaan sopimuksen mukaan viimeistään syyskuussa 1964. Tuntuu tällä hetkellä siltä, että takamaksuja hallitus suorittaa jo aikaisemmin.

Virkamiesten uudet palkat (1. 3. 1964 lukien)

IV—III k-ryhmä		II k-ryhmä		I k-ryhmä	
	korot.		korot.		korot.
A 16	633,95 54,20	653,60 55,85	674,10 57,60		

Alkaneiden vanhuuseläkkeiden vuotuismäärä oli 341.994,36 markkaa, työkyvyttömyyseläkkeiden 269.432,60 markkaa sekä perhe-eläkkeiden 92.215,44 markkaa, joten eläkekanta vuoden päättyessä oli 703.642,40 markkaa. Vuotuismäärä on näin ollen lisääntynyt edellisestä vuodesta n. 30 %.

V. 1963 myönnettyjen vanhuuseläkkeiden keski-suuruus oli n. 240 mk/kk ja työkyvyttömyyseläkkeiden n. 225 mk/kk. Perhe-eläkkeiden suuruus oli n. 120 mk/kk kuolemantapausta kohden.

Varsinaisten eläkehakemusten lisäksi on hallitus tutkinut 35 työkyvyttömyyseläkkeen jatkamista, 322 vapaakirjaeläkkeen myöntämistä ja 81 vakuutusmaksun palauttamista koskevaa asiaa ja antanut niistä päätökset.

Palkkatason muuttumisen johdosta esitti valtuuskunta sosiaaliministeriölle, että v. 1956—62 alkaneita eläkkeitä korotettaisiin 1. 1. 1964 alkaen 7—29 %:lla.

Sosiaalipoliittinen tutkimus merenkulkijoiden vanhuudenturvan tarpeesta valmistui keväällä 1963, tuoden esille mielenkiintoisia näkökohtia vakuutettujen ja eläkkeensaajien olosuhteista.

Eläkekassan hallituksen asettama toimikunta valmisti ehdotuksen erinäisiksi muutoksiksi merimies-eläkelakiin. Ensimmäisenä uudistuksena hyväksyt-

17	664,20	56,45	686,05	28,30	706,80	60,05
18	700,50	59,50	723,20	61,45	745,05	63,30
19	737,70	62,70	760,65	64,65	784,70	66,70
20	774,90	65,90	798,90	67,90	823,00	70,00
21	816,40	69,40	841,55	71,55	866,95	73,70
22	859,25	74,25	884,15	75,40	910,40	77,65
23	901,35	76,60	928,70	78,95	956,85	81,35
24	948,85	81,10	978,10	83,60	1 005,95	85,95
25	1 001,85	85,10	1 030,85	87,60	1 061,15	90,15

VL on 27. 5. pyytänyt valtiovarainministeriöltä suullisia neuvotteluja virkamiesten ansiotason ja yleisten työmarkkinain ansiotason välisen vertailun suorittamisesta ja todettujen epäsuhteiden korjaamisesta sekä siihen liittyen myös virkamiesten palkkausasteikon oikaisemisesta.

Palkkalaki esitetään vahvistettavaksi

Hallitus on 27. 5. päättänyt esittää eduskunnan yksimielisesti hyväksymät varsinaisia virkamiespalkkauksia koskevat lait perjantaina presidentin vahvistettaviksi.

Virkamiespalkkauksia koskevien avoimien erimielisyyksien syntymisen estämiseksi on hallitus samalla päättänyt esittää sellaisen uuden menettelytapalain aikaansaamista tarkoittavan esityksen tekemistä eduskunnalle, jonka virkamiesjärjestöt ovat yhtä lukuunottamatta ilmoittaneet hyväksyvänsä ja jonka hyväksymisen kannalle eduskunnan enemmistön muodostavat eduskuntaryhmät ovat ilmoittaneet asettuvansa.

Palkkausluokkatarkistuksia

koskevat alustavat, epäviralliset neuvottelut on käyty loppuun ja nyt odotetaan valtiovarainministeriön esitystä palkkausluokkiin sijoittelun tarkistamiseksi. Jatkokäsittelyn alkamisajankohdasta ei ole toistaiseksi tietoa.

tiin ehdotus hautausavustuksen liittamisestä merimieseläkejärjestelmään, josta eduskunnalle annettiin esitys syksyllä 1963. Vuoden päättyessä oli asian käsittely eduskunnassa kesken.

Eläkekassan varat on sijoitettu valtuuskunnan vahvistamien suuntaviivojen osoittamalla tavalla. Arava-vuokratalot Kiillekuja 3 ja Vuolukiventie 11 valmistuivat kertomusvuoden aikana suunnitelmien mukaisesti rakennuslakon aiheuttamaa viivästymistä lukuunottamatta. Vuoden aikana on lisäksi 14:lle varustamolle myönnetty lainaa, jotka vuoden aikana hankkivat tai tilasivat yhteensä 15 alusta, joissa on yhteensä n. 450 työpaikkaa. Eläkekassan toiminta-aikana on lainoin myötävaikutettu vuosittain n. 400—500 työpaikan luomiseen tai ylläpitämiseen kauppalaivastossamme.

Silmälläpitäen eläkekassan varojen sijoittamista myös asuntokysymyksessä, on valmistettu suunnitelma asuntokiinteistön rakentamiseksi Maarianhaminaan.

Opintolainoja oli vuoden päättyessä 32 kpl, yhteensä 61.350 markkaa.

Suoritetuista tilastollisista tutkimuksista ilmeni mm. että vuoden 1962 aikana suoritti eläkekassalle maksuja 14.230 henkilöä (v. 1961 13.310 henkilöä).

In Memoriam



R. A. Sjösten



O. S. Karvinen

Huhtikuun 4 päivänä 1964 kuoli Monte Videossa m/s Arican radiosähkötäjä Rolf Albert Sjösten. Hän oli syntynyt 6. 8. 1917 Hangossa. Tultuaan ylioppilaaksi Hangon ruotsalaisesta yhteislyseosta hän suoritti II luokan kansainvälisen radiosähkötäjän tutkinnon 31. 3. 1939, jolloin liittyi jäseneksi Suomen Radiosähkötäjäliittoon. I luokan radiosähkötäjän tutkinnon hän suoritti 14. 2. 1945. Laiva-radiosähkötäjänä hän toimi seuraavissa laivoissa: 1939—1941 s/s Hammarland, 1945—1952 s/s Thornbury, 1955—1958 s/s Arabia ja lokakuun alusta 1958 lukien m/s Arica. Vuosina 1952—1955 hän toimi radiosähkötäjänä Maarianhaminan ilmailuviestiasemalla. Talvisodan aikana hän oli kauppalaivaradiosähkötäjänä ja jatkosodan aikana 1941—1944 sot.virkailijana ilmailuviestiasemalla. Ylikersantin arvon hän sai 1963. Saanut Vm.2. ja Ts.mm.

Lähinnä jäivät häntä suremaan puoliso Hedvig Sjösten, o.s. Eklund sekä kaksi lasta.

Huhtikuun 24 päivänä 1964 kuoli Kanadassa m/s Agnetan radiosähkötäjä Onni Sakari Karvinen. Hän oli syntynyt 23. 1. 1921 Joensuussa. Käytyään 1936—1937 kauppa-apulaiskoulun Joensuussa sekä 1938—1940 kauppakoulun, hän suoritti II luokan kansainvälisen radiosähkötäjän tutkinnon 30. 3. 1950. Suomen Radiosähkötäjäliiton jäsenenä hän oli 30. 3. 1950 — 12. 6. 1959 sekä uudelleen 12. 6. 1960 alkaen. Kauppalaivaradiosähkötäjänä hän toimi seuraavissa laivoissa vuodesta 1950 alkaen: Veli Ragnar, Margareta, Gunny, Ernst S, Hermes, Fortuna, Kronoborg, Myllykoski, Susanne, Patria, Brita, Wirma, Advance, Dagny, Nina ja

Johtaja

ERKKI HEINO

ja

yli-insinööri

K. S. SAINIO

kuolleet



E. Heino

Kuluvan kesäkuun 9 päivänä saimme vastaan-ottaa surunviestin johtaja Erkki Heinin joukos-tamme poistumisesta. Tieto haikeasti yllätti mei-dät, sillä olimmehan valmistautuneet juhlimaan 14. 6. hänen syntymänsä 60-vuotispäivää.

Radiouranuurtajiemme rivit ovat harvenneet joh-tajaa Heinin kuolemaa edeltäneen yli-insinööri K. S. Sainion poismenon jälkeen kahdella maam-me radiotoiminnan kannalta merkittävällä miehellä. Sainion käsialaa on maamme ääniyleisradio- ja tele-visioverkostossa sen korkea teknillinen taso muiden näyttöjen ohella. Yli-insinööri K. S. Sainion toi-minta "Radio OH:n" toimituskunnassa ja hänen lukuisat ja asialliset kirjoitukset silloiseen äänen-kannattajaamme ovat monen vanhemman polven radiosähkötäjän muistissa.

Johtaja Heinin kenttä on varsinkin viime vuo-sina ollut posti- ja lennätinlaitoksen radio-osaston johdon vuoksi radiotoimen osalta vielä laajemmin maattamme syleilevää.

Olemme lyhyenä aikana menettäneet kaksi, ei vain alamme ammattimielessä, vaan myös inhimilli-sessä mielessä mieluisina muistoihimme kuvansa painanutta miestä.

Kunnioitamme heidän muistoaan.

Agnetä, yhteensä n. 12 vuotta. Hän kävi lento-koneen kk.ampujan ja lentosähkötäjän kurssin. Jatkosodassa hän toimi lentokoneen kk.ampujan ja lentosähkötäjän tehtävissä kaikilla rintamaloikoilla. Kersantti 1943. Haavoittui 21. 7. 1944. Saanut VR.4 s.a., Vm.1 ja Vm. 2. Harrastuksena hänellä oli kirjallisuus ja kirjoittaminen. Hänet siunattiin Saint-Pierre'ssä.

Lähinnä jäivät häntä suremaan puoliso Lydia Karvinen o.s. Raivio sekä kolme lasta.

MERIMIESMUISTELMAIN KERUUKILPAILU PÄÄTTYNYT

Turun Yliopiston Kansatieteen laitoksen järjes-tämään merimiesmuistelmain keruukilpailuun saa-pui määräaikaan mennessä 144 vastausta (yhteensä 4 864 liuskaa). Palkintolautakunta, johon Suomen Merimies-Unionin edustajina kuuluivat varapuheen-johtaja O. Keitele ja opintosihteeri P. Kinnari, Suomen Laivanpäälystöliiton edustajana merikap-teeni Paul Lindroos sekä Turun Yliopiston Kansa-tieteen laitoksen edustajina prof. I. Talve ja yliopp.

T. Tikkanen, piti kokouksensa Turussa huhtikuun 10. p:nä 1964 ja päätti jakaa viisi 100 mk:n, viisi 50 mk:n ja kymmenen 25 mk:n palkintoa. Lisäksi jaettiin kirja-palkintoja. Palkinnoiksi oli mm. käy-tettävissä 1 000 mk, jonka lahjoittivat Merimies-Unioni (750 mk) ja Laivanpäälystöliitto (250 mk) sekä 15 kirjaa, joista osa Kauppalaivaston Huolto-neuvoston lahjoittamia.

Ei patsast' eikä napaa

Kaikkein tässä maailmassa voi jollain tavoin vaikuttaa, mutta vaikutapas vanhaan visaiseen ja vihaiseen Timperiin. Käännäpäs sen päätä tuumankaan verran. Ei tule kysymykseenkään. Niin on kuin myrskyssä vastatuuleen sylkisit.

Kyllähän se Timperin mielipide nykytaiteesta on tiedetty tähänkin saakka. Mutta nyt se ukko vasta jäykkäniskaiseksi on ruvennut. Ei sille kannata enää mitään mistään modernista puhua. Turhaa kaikki.

Asia on nähkääs niin, että Timperi oli lukenut Suomen Merenkulku lehden maaliskuun numerosta siitä merimiespatsaan suunnittelukilpailusta. Ja nyt on ukko kuin kesken uniaan herännyt marjaskarhu.

Minä onneton kun vielä tulin sanoneeksi heti alkajaisiksi: "Ei siellä kilpailussa ollut yhtään kylin nykyaikaista, siis abstraktista luonnosta, koska kerran ensimmäistä palkintoa ei voitu lainkaan jakaa." Eikö tämä ollut oikein ja paikalleen sanottu? Pitikö Timperin heti tuon kuultuaan ruveta tuijottamaan minuun, kuin vanhan korpraalin ensimmäisen päivän alokkaaseen. Ja vedettyään oikein henkisivut piipustaan ukko purkautui kuin paraskin profeetta:

AHVENANMAAN TONNISTO

Ahvenanmaan laivatonnisto lisääntyi viime vuonna 19,5 prosentilla ja kohosi vuodenvaihteessa 71.345.000 dw-tonnin alukseen, ilmenee Ahvenanmaan Laivanvarustajayhdistyksen julkaisemasta vuosikertomuksesta. Suomen ulkomaisesta bruttotonnistosta on 25,8 pros. Ahvenanmaan laivanvarustajayhdistyksen.

Öljylämmitteisten höyrylaivojen luku on vähentynyt 16,5 % loppuosan tonnistosta ollessa moottorialuksia. Viimeinen hiilillä lämmitettävä höyrylaiva poistettiin viime vuoden aikana.

Ahvenanmaan Laivanvarustajayhdistyksen vuosikokouksessa 18. 4. v. 1964 yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin kauppaneuvos Algot Johansson ja varapuheenjohtajaksi konsuli Lennart Karlsson. Yhdistyksen toimitusjohtaja on varatuomari Stig Lundqvist.

"Oletko nähnyt pyramiideit. Tai egyptiläisen obeliskin. Oletko nähnyt Michelangelon tekemiä patsaita tai Pietarin kirkkoa. Etkö huomaa, että vanhan ajan taiteilijat kuvatessaan jotain aivan tavallista, tekivät sen tavalla, mikä saa katsojan ajatuksen nousemaan yli tavallisen ja arkipäiväisen, yli aineellisen johonkin abstraktiseen, kun taas nykyajan taiteilijat kuvaavat abstraktista tavalla, mikä herättää katsojassa vain hämmennystä, ja saa ajatuksen putoamaan romulaatikkoon. Katso myrskyisiä aaltoja. Niissä ei tosin ole kahta samanlaista, mutta ne muodostavat ehjän kokonaisuuden. Ei ole yhtään tosi merimiestä, joka ei tuntisi meren ensimmäistä ja voimakkainta pürrettä, meren suurpiirteisyyttä. Ja juuri merimiehille sinä tyrkyttäisit kaikenlaista rihkamaa, epämääräisiä reikiä ja sinne tänne kiemurtelevia muotoja. Mene Monna suohon", lopetti ukko, ollen ihan pois ittestään, niinkuin raumalaiset sanovat.

Kuten jokainen huomaa, ei Timperillä ole oikein käsitystä nykytaiteesta. Johdattaakseni hänet oikeille jäljille, otin esimerkiksi Topelius-patsaat. Niitähän on sellainen vanhanaikainen, missä Topelius kertoo satuja lapsille, ja jo paljon modernimpi kaksine hengettäriin. Toisella on lintu, toisella liekki kämmenellä. Mutta paljonkos minä ehdin selvittää. Timperi tokaisi heti: "Ota se Topeliuksen kuva ja nimi pois sieltä hengettärten alta. Kenen luulet sitten tietävän, että on kysymys Setä Topeliuksesta. Et sinä saa kahtakaan tatiä vastaan yhtä setää. Älä yritäkään. Aina siitä jotain puuttuu.

Mitenkäs tuollaisen jurrikan ajatukset sitten nostat modernin taiteen abstraktisiin korkeuksiin.

Fnr

KAUPPALAIVASTOSSA YHT. 564 ALUSTA

Vuoden alusta lähtien on kauppalaivastomme bruttovetomäärä vähentynyt yli 12.500 rekisteritonnia. Merenkulkuhallituksen tilasto- ja rekisteritoimiston kuukausitilaston mukaan käsitti maamme kauppalaivasto toukokuun lopussa 564 alusta, vetomäärältään 932.217 bruttorekisteritonnia.

Vuoden alussa oli höyrylaivoja 179, mutta viiden kuukauden aikana on määrä pudonnut kolmellatoista. Moottorialukset lisääntyivät samana aikana yhdeksällätoista ollen lukumäärä toukokuun lopussa 357.

Höyrylaivojen vetomäärä oli yhteensä 277.098 bruttot. ja moottorialusten 650.189.

OLETHAN MUISTANUT

JÄSENMAKSU-
VELVOTTEESI!

HYVÄÄ

KESÄLOMAA
LUKIJOILLEMME!

MERIMIESTEN LÄÄKÄRINTARKASTUSASETUS MUUTTUNUT

Merimiehen lääkärintarkastuksesta annetun asetuksen muuttamisesta on tasavallan presidentti antanut asetuksen. Vanhan asetuksen mukaan ketään ei saa ottaa toimeen alukseen, ellei hän esitä enintään yhtä kuukautta aikaisemmin annettua lääkärintodistusta, joka osoittaa hänen kelpoisuutensa meripalvelukseen.

Määräaika on osoittautunut liian lyhyeksi ja aiheuttanut merimiehille tarpeettomia kustannuksia ja hankaluuksia. Uudessa asetuksessa on määräaika pidennetty kahdeksi kuukaudeksi.

MERENKULKUALALLA PALKANKOROTUKSIA RUOTSISSA

Ruotsin laivaradiosähköttäjien palkat nousevat kahden vuoden aikana yhteensä 10,5 prosenttia, ilmenee kesäkuun alussa tehdystä Ruotsin laivanvarustajaliiton sekä Ruotsin laivapäällystö- ja merimiesliittojen välisestä sopimuksesta.

Sopimukseen sisältyy erityinen matkasopimus, joka takaa laivapäällystölle ja perämiehille ilmaisen kotimatkan kerran yhdeksässä kuukaudessa. Kotimatkan aikana heidän on kuitenkin luovuttava kolmen kuukauden ajan Euroopan ulkopuolella maksettavasta palkanlisäyksestä.

Kaikki 40 vuotta täyttäneet perämiehet ja sähköttäjät saavat lisäksi kolmen päivän kesäloman pidennyksen ensi vuodesta alkaen. Edelleen sopimus sisältää määräyksiä pyhäpäivien korvaamisesta.

BBC:n SUOMENKIELISET LÄHETYKSET

Kesän ajaksi on BBC:n suomenkielinen myöhäis-
lähetys (klo 21.30) siirretty tunti ja neljännes ai-
kaisemmaksi. Se radioidaan klo 20.15 Suomen ai-
kaa. Aallonpituudet ovat samat kaikissa lähetyk-
sissä:

17.30—18.00	} 25,47 ja 31,88 metriä eli 11,78 ja 9,41 MHz.
Puoli kuuden rytmihetki:	
17.45—18.00	
"Keep Up Your English":	
18.00—18.45	
Päivittäinen päälähetys:	
20.15—20.30	
Päivittäinen myöhäislähetys:	

TOIMIPAikkojen VAIHDOKSET AJALLA

24. 3. 1964 — 30. 5. 1964

24.3.1964	Veikko Jyvä	ha	Ariadne
1.4. "	Pekka Kaislaniemi	ma	Passad
2. " "	Arvi Kaski	ha	Penelope
" " "	Matti Kokkonen	ma	J. W. Paulin
" " "	Pertti Särkkä	ma	Tervi
" " "	Veikko Viljamaa	va	ma Airismaa
6. " "	Jorma Gustavsson	ma	Granö
" " "	Harri Kajanus	ma	Arica
7. " "	Nils Westerholm	ma	Titania
15. " "	Matti Valta	ma	Lena
			Marianne
16. " "	Ensio Kauppila	ma	Atlanta
17. " "	Tofte Eriksson	ha	Viking
" " "	Ilmari Lounasmaa	ha	Wellamo
19. " "	Mauno Kiiliäinen	ma	Pensa
20. " "	Eero Toivonen	ma	Finnforest
22. " "	Leo Lövgren	ha	Aallotar
22. " "	Erik Lagerroos	ha	Indus
23. " "	Viktor Uusitalo	ma	Wasaborg
" " "	Seppo Torniainen	ha	Sisal
24. " "	Veikko Pulkkanen	va	ma Finnkraft
28. " "	Reino Astola	ha	Margareta
" " "	Smertsi Maja	ha	Rundal
" " "	Mauri Soldan	va	ha Bjarmia
29. " "	Raine Hynninen	ha	Bore VI
30. " "	Seppo Savikurki	ma	Finnboard

Vapaina 30. 4. 1964: Harry Sundqvist, Guy Grahn, Eino Mononen, Tapio Laine, Kalevi Attila, Yrjö Savolainen, Osmo Vihersalo, Jouko Kangas-
harju, Arto Halonen, Ati Niskanen, Veijo Rimpiläinen, Ossi Komppa, Kauko Kärki, Matti Koivu, Keijo Piessa, Reijo Virtanen, Olavi Mertanen, Raimo Kettunen.

4.5.1964	Kurt Forsius	ha	Bore II
" " "	Kauko Kärki	ma	Lancing
" " "	Erkki Tenhunen	ma	Arcturus
5. " "	Erkki Saario	ha	Ramsö
8. " "	Matti Lindroos	ma	Hebe
" " "	Pekka Uotila	ha	Teno
9. " "	Guy Grahn	ma	Thor Viking
" " "	Yrjö Savolainen	ha	Norrdal
10. " "	Eero Erkkilä	ma	Aino
" " "	Osmo Vihersalo	ha	Hakaniemi
14. " "	Ismo Sihvonen	va	ma Iniö
15. " "	Åke Berndtson	ma	Herakles
15. " "	Aarne Salonen	va	ha Silja
" " "	Seppo Rajamäki	ma	Angra
" " "	Jorma Roos	ma	Inga
16. " "	Tapio Helsky	ma	Kirsti H.

S u o s i k a a
i l m o i t t a j i a m m e

SR:N TOIMINTAA JA TIEDOTUKSIA

1. 4. 1964 — 31. 5. 1964

Liiton hallituksen kokouksia on pidetty huhtikuun 7 ja toukokuun 4 ja 25 päivänä 1964.

Huhtikuun 1 päivänä 1964 muutettiin toimisto tällöin valmistuneeseen liiton osakehuoneistoon Sepänkatu 13 A 1 Helsingissä.

Liiton jäsenluettelosta on poistettu radiosähkötäjä Rolf Albert Sjösten, jäsennumero 374, joka s/s Arican radiosähkötäjänä toimiessaan kuoli Monte Videossa 4. 4. 1964 sekä radiosähkötäjä Onni Sakari Karvinen, jäsennumero 582, joka toimiessaan s/s Agnetan radiosähkötäjänä kuoli Kanadassa 24. 4. 1964.

SR:n jäseniksi on hyväksytty seuraavat 3 radiosähkötäjä: 12. 3. 1964 Maija Tuulikki Lintala jäs.nr. 1056, 24. 3. 1964 Kristel Elisabeth Strandman 1057 ja 8. 5. 1964 Tauno Hilpas Lemmetty 1058.

Toukokuun 16 päivänä 1964 päättyneiltä kansainvälisiltä radiosähkötäjäkursseilta valmistuneet 25 radiosähkötäjää hyväksyttiin mainittuna päivänä SR:n jäseniksi seuraavasti: Olli Juhani Aalto jäs. nr. 1059, Erkki Pekka Sakari Asunta 1060, Hannes Fabritius 1061, Veikko Kalervo Heikkinen 1062, Leena Annikki Holopainen 1063, Harri Pauli Häkkinen 1064, Jouko Juhani Härkönen 1065, Pekka Johannes Jokinen 1066, Esko Juhani Kallioniemi 1067, Martti Kalevi Kaltto 1068, Maija Helena Karasto 1069, Markku Risto Petteri

19.,	„	Kurt Abrahamsson	ma Bonny
„	„	Stig Lindgren	ha Kastelholm
„	„	Tauno Pohjola	ha Walma
„	„	Åke Söderlund	ma Triton
„	„	Martti Vaaja	ma Ragni Paulin
20.,	„	Antti Merenheimo	ma Hansa
			Express
„	„	Erkki Pautola	ma Finnkraft
21.,	„	Eero Huovilainen	ma Ritva
„	„	Keijo Piessa	ma Nunnalahti
„	„	Oiva Vanhanen	ha Dorine
22.,	„	Kauko Salmi	ha Rhuys
25.,	„	Lauri Jormakka	ma Corona
27.,	„	Antti Härmä	ma Finnalpino
28.,	„	Peter Andersson	ma Oihonna
„	„	Jouko Härkönen	ma Indus
„	„	Viljo Nurminen	ma Hansa
			Express
„	„	Veikko Viljamaa	ma Jarmo
„	„	Antti Taipale	ma Mylle
31.,	„	Olavi Mertanen	ma Hansa
			Express

Vapaina 31. 5. 64: Arto Halonen, Ensio Rindell, Eino Mononen, Kalevi Attila, Matti Koivu, Uno Karjalainen, Reijo Virtanen, Raimo Kettunen, Pentti Blomqvist, Ati Niskanen, Olavi Savela, Veijo Rimpiläinen, Bertel Virkkumaa, Pentti Pessi, Martti Kaltto, Esko Kallioinen, Pekka Jokinen, Kauko Salmi, Pentti Nokelainen, Harri Häkkinen, Arto Kilpeläinen, Hilpas Lemmetty, Pekka Asunta, Jaakko Ojanperä, Jaakko Tikka, Mikko Koskela, Markku Lehikoinen.

Kettunen 1070, Arto Einari Kilpeläinen 1071, Mikko Artturi Koskela 1072, Birgitta Katarina Lehtovirta 1073, Arto Tapani Niittyaro 1074, Pentti Veikko Nokelainen 1075, Jaakko Johannes Ojanperä 1076, Pentti Martti Juhani Pessi 1077, Kauko Arvo Salmi 1078, Mikko Henriikki (Heikki) Santala 1079, Kalevi Ilmari Silvasto 1080, Jouko Juhani Tikka 1081, Erkki Kalevi Tuokko 1082, ja Martti Ilmari Vaaja 1083. Kurssien parhaalle oppilaalle radiosähkötäjä Mikko Artturi Koskelalle annettiin jäsenkirjojen jakotilaisuudessa lahjaksi liiton jäsenmatrikkeli.

Maaliskuun 11 päivänä 1964 Sisäasiainministeriölle lähettämässään kirjeessä ehdotti liitto poliisiradion radiosähkötäjien palkkauksen järjestämistä heidän tehtäviensä laatua ja vastuuta olevalle tasolle siten, että heidän kohtuuttoman alaiset palkat korotetaan nykyisistä A 12 — A 16 palkkausluokista A 17 — A 20 palkkausluokkiin ja että heidän nykyiset poliisivirkanimikkeet muutettaisiin radiosähkötäjä 2 pl ja radiosähkötäjä 1 pl sekä viestijohtaja-virkanimikkeiksi.

Maaliskuun 31 päivänä oli liitto edustettuna Posti- ja lennätinhallituksessa pidetyssä neuvottelutilaisuudessa jossa käsiteltiin työaikalain soveltamismääräysten aikaansaamista Posti- ja lennätinlaitosta varten.

Huhtikuun 17 päivänä 1964 järjesti liitto tavamukaisen tiedotustilaisuuden kahvitarjoiluineen radiosähkötäjäkurssilaisille.

Norsk Skibsförerbund tuli 24. 4. 1964 toimineeksi 75 vuotta. SR onnitteli merkkipäiväänsä viettävää järjestöä sähköllä.

Huhtikuun 17 päivänä 1964 järjestetyssä tiedotus- ja neuvottelutilaisuudessa ilmoitti Merenkulun Työnantajaliitto merenkulkijajärjestöille, että viimeksi käydyissä työehtosopimusneuvotteluissa luvattu tapaturmavakuutuslain mukainen laivaväen vapaaehtoinen tapaturmavakuutus on saatettu voimaan Sosiaaliministeriön 25. 3. 1964 antamalla päätöksellä. Vakuutus käsittää ainoastaan ne tapaukset joita ei voimassa olevien lakien mukaan katsota työtapaturmiksi. Tämä työajan ulkopuolella sattuneita tapaturmia koskeva vakuutus on voimassa otto- ja päästökatselmuksen välisen ajan, mutta ei loma-aikana päästökatselmuksen jälkeen.

Toukokuun 19 päivänä 1964 Posti- ja lennätinhallitukselle lähettämässään kirjeessä ehdotti liitto, että valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta sekä virkamieseläkkeistä annettuja asetuksia muutettaisiin siten, että rannikkoradioasemilla ja ilmailuviestiasemilla toimivat radiosähkötäjä saisivat laskea ikälisiä ja eläkevuosia varten hyväkseen enintään 10 vuotta siitä ajasta minkä he 21 vuotta täytettyään ovat toimineet radiosähkötäjinä suomalaisissa kauppalaivoissa.

Kuten edellisessä numerossa jo alustavien tietojen mukaan mainittiin, pidetään ITF:ään kuuluvien radiosähkötäjäjärjestöjen konferenssi Lontoossa heinäkuun 7—8 päivänä 1964. Tärkeimpinä asioina konferenssin työjärjestyksessä on radiosähkötäjien koulutuskysymys sekä ihmishengen turvaamisesta merellä koskevan sopimuksen eräiden poikkeusmääräysten väärinkäyttö. SR:n edustajana osallistuu konferenssiin liiton toiminnanjohtaja.

Helsinki 31. 5. 1964

Tj

HUOMIO

TÄRKEÄTIEDOTUS HERROILLE SÄHKÖTTÄJILLE

Palvelemme Teitä erittäin edullisesti ja varmasti Kielin kanavassa.

Päivä- ja yöpalvelu. Edulliset hinnat pienissäkin tilauksissa.

Keskustelkaa asiasta koko laivahenkilökunnan kanssa ja tilatkaa uusi Suurluettelon 63/64.

Tilatkaa jo tänään kokeeksi niin voimme henkilökohtaisesti neuvotella edullisista toimitusehdoistani.

Kirjoittakaa jo tänään, se on Teille edullista.

Firma Werner Gerberding 23 Kiel, Nietzschestr. 29

Telefon: Kiel 50 342 - Telegramme: 50 342 Gerberding Kiel

JATKOSODAN VIESTIMIEHILLE

Viestisäätiön toimeksiannosta kirjoitetaan parastaikaa laajahkoa historiallista esitystä viestialan kehityksestä Suomessa. Erään osan tästä muodostaa jatkosota vv. 1941—45. Jotta teoksen kuvamateriaali saataisiin mahdollisimman laajapohjaiseksi, olisi saatava talteen eri rintamasuunnilta ja eri taisteluvaiheista otettuja valokuvia, jotka tavalla tai toisella liittyvät viestitoimintaan. Erityisen arvokkaita olisivat hyökkäysvaihetta 1941, vetäytymistä 1944 sekä Lapin sotaa koskevat viestiaiheiset kuvat. Sen sijaan ns. 'istumasodan' ajalta kuvamateriaalia on riittävästi. Myös vastustajan

viestiyhteyksiä ja -laitteita koskevista kuvista on puutetta.

Jos hallussanne on siis edellä mainitunlaisia valokuvia, pyydetään teitä, viestimiehet, sotilas-arvoon, aselajiin ja puolustushaaraan katsomatta lähettämään ne alle merkityllä osoitteella. Kuvat pyydetään varustamaan tarpeellisin lisäselvityksin (aika, paikka, taisteluvaihe, joukko-osasto sekä lyhyt seloste kuvan aiheesta).

Kuvat tullaan aikanaan palauttamaan ja asiasta aiheutuneet kulunne korvaamaan.

Evl J. Mäntynen
Viestikoulu
Riihimäki

Suomen Radiosähköttäjäliitto r.y.

Postiosoite: Sepänkatu 13 A 1, Helsinki
Sähkeosoite: Radioliitto, Helsinki
Puh. 622 830 Postisiirtotili: 7590

Toiminnanjohtaja ja taloudenhoitaja:

Erkki Koivisto
Valkjärventie 15 Laajalahti, puh. 461 447

Puheenjohtaja:

Tarmo Nuotio
Myllymäki 2 E, Helsinki, puh. 672 900

Varapuheenjohtaja:

A. Sinkkonen

Hallituksen jäsenet:

E. Koivisto, A. Helin, E. Tanskanen

Hallituksen varajäsenet:

V. Jyvä, E. Hallamaa, P. Mervi, I. Piispanen,
I. Päivärinne

"Radiosähköttäjä"

Vastaava toimittaja: A. Sinkkonen, Laajalahti, Suortorppantie 13, puh. 405 703; toim. 61 201—186

Ilmoitushankkija: Toim. O. Siltanen, puh. 53 381

Ilmoitushinnat v. 1964

	kerta-ilmoitus	
Etusivu ja 1/1-sivu	140:—	10 %:n
1/2-sivu	80:—	alennus
1/4-sivu	45:—	vuosi-il-
1/8-sivu	25:—	moittajille

Ilmoitusten oltava toimituksen käytettävissä 2 viikkoa ennen kunkin numeron ilmestymistä eli tammi-, maalisk., touko-, heinä-, syys- ja marraskuun loppuun mennessä.

Tilaushinta mk 8,— vuodelta; irtonumero 1,50

Firma **GUSTAF ERIKSON**



Mariehamn

HÄGGBLOMS REDERIER



MARIEHAMN

Telefon 11 500 Telex 12-21

Ab Paulin Chartering Oy & Co

Komm.yhtiö - Kom.bolag



TURKU - ÅBO

Puh. 14 600

Telegr.

Paulins

Tel. 14 580

Telex

18—227

OY SEA-IMPORT AB

TUO KESÄN
TALVEN ILON
LAPSILLEKIN



KEVYT KESTÄVÄ
KEINU JOKA
MYÖS PYÖRII

Korkeus säädettävissä
Helposti koottava ja
mukava kuljettaa
vaikkapa uimarannalle



Kahta kokoa

Halkaisija	Hinta
200 sm	90:— mk
240 „	120:— „

Tämä patentoitu, lujarakenteinen ja kantokyvyltään erinomainen
"Siipikeinu" painaa vain 12 kg

TILATKAA HETI!

Helsinki - E. Esplanadikatu 24 A

Puhelimet:

keskus 640337, toim.joht. 645573,
kontt.pääll. 644963, kassa 644893